

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ
ДЪРЖАВЕН КУЛТУРЕН ИНСТИТУТ

ОТЧЕТ

**за степента на изпълнение на
утвърдените политики и програми на
Държавния културен институт при
Министъра на външните работи
за 2022 г.**

A decorative graphic element consisting of overlapping, semi-transparent blue and grey geometric shapes, resembling a stylized banner or ribbon, positioned at the bottom of the page.

2022

Програма 2.2. „КУЛТУРНА ДИПЛОМАЦИЯ”

Заложени в програмата цели

В рамките на Програма „Културна дипломация” **Държавният културен институт към министъра на външните работи (ДКИ)** реализира дейности, насочени към постигане на следните цели, зададени в програмата:

- ❖ Интегриране на културната дипломация във външнополитическата програма - генериране на благоприятна и позитивна среда за изпълнение на външнополитическите цели и приоритети.
- ❖ Изграждане и утвърждаване на положителния образ на България като държава член на Европейския съюз.
- ❖ Популяризиране на достиженията на българската култура, наука и изкуство в контекста на общите европейски ценности и култура, насърчаване на междукултурния обмен и защита на споделени демократични ценности.
- ❖ Осигуряване на устойчивост на процеса на културна промоция на страната чрез регионални и международни инициативи за сътрудничество.
- ❖ Изграждане на партньорска мрежа с български и международни културни организации, отделни творци, представители на независимия културен сектор и насърчаване на тяхното участие в процеса на утвърждаване на образа на България в чужбина.
- ❖ Популяризиране, опазване и обогатяване на Художествения фонд на МВнР като част от културното наследство на България и активно взаимодействие с български автори и културни организации.

Резултатите, постигнати през отчетния период, съответстват на заложените в програмата цели и отразяват активизирането на процеса в изпълнението на програмата.

Осъществени дейности

- Извеждането на дейността на ДКИ в наднационални партньорства и взаимодействия;
- Задълбочаването на взаимодействието с партньорски организации, създаване на нови с български и международни организации от културния и творчески сектор;
- Съдействие за реализирането на културните програми на българските дипломатически мисии и включването им в значими европейски и международни културни събития и презентации;
- Подпомагане на участието на България в международни организации и съдействие за изпълнение на поети от страната ангажименти;
 - ❖ ДКИ участва в подготовката на проекта „Стратегическо сътрудничество между България и Норвегия в подкрепа на международните ангажименти на България за борба с антисемитизма и опазването на еврейското наследство“ и започна реализацията на предвидените проекти дейности.
- Специален фокус в дейността беше успешно реализираната изложба от 22 живописни творби от Художествения фонд на МВнР "Дипломация и изкуство II"

в чужбина. Тази експозиция е продължение от 2019 г. - тогава изложбата "Дипломатия и изкуство", посветена на 140 години от създаването на Българската дипломатическа служба, беше представена у нас, а сега в 3 балкански държави: Черна гора, Босна и Херцеговина, Република Северна Македония, с активното съдействие на българските дипломатически мисии.

- Реализирането на важни програми от утвърдения план на ДКИ –БГ екран онлайн – фестивал на българското кино, програмата „Балкански диалози“ за засилване на взаимодействието между артисти в балканския регион, нови онлайн инициативи (концерти, видео дискусии, мапинг и др.) по повод национални празници и годишнини.
- Осъществяването на събития в **галерия „Мисията“**, както и в представителните **пространства в ЦУ-МВНР** – ет. 7 и партер – се увеличиха – за постигане на целите на културната дипломатия; презентирани изложби на чуждестранни дипломатически мисии, академични и неправителствени организации по конкретни поводи пред дипломатическия корпус и широка публика;
- Поддържане, реставриране и обновление, популяризиране чрез иновативни онлайн инициативи на богатия Художествен фонд на МВНР;
- Отбелязване на годишнини от установяване на дипломатически отношенията на България с различни държави.

Анализът на степента на изпълнение на програмните цели за 2022 г. показва положителна тенденция за висока ефективност и адаптивност при организираните събития и прояви в ЗП, при запазване на финансовите рестрикции в бюджета и отпадналата възможност да се ползват ресурсите на Международния план на Комуникационната стратегия за присъединяване на България към ЕС. Постигната е оптимизация и на процеса на планиране и реализиране на културни събития в програмата на българските дипломатически мисии предвид пандемията.

Разработените онлайн проекти в ДКИ и културните инициативи, реализирани в интернет пространството с помощта на дигиталните средства и инструменти и социалните мрежи са с дългосрочен кумулативен ефект, активираният официален Youtube канал, създадения Twitter, както и методите и средствата за работа, позволяват адаптиране спрямо актуалните условия за реализирането на политика в областта на културната дипломатия и постигане на дълготраен ефект и устойчиви резултати.

Основни дейности и постигнати резултати

Проекти от програмата на дипломатическите представителства

"ПЪТУВАЩИ ЕКСПОЗИЦИИ" и филмови презентации ДКИ осигурява регулярно за програмите на мисиите зад граница. През 2022 г. акцент в експозициите е осигуряването на мисиите с копия на експозиции, свързани с културно и историческо наследство, националната идентичност, природни красоти и др.

- Общо **29 изложби** от проекта „Пътуващи експозиции“ са предоставени в отделни задгранични представителства: Рим, Скопие, Битоля, Загреб, Сараево, Минск, Голямо Торонто, Талин, Женева, Торино, Подгорица, Берта, Венеция, Милано, Будапеща, Дубровник, Романо ди Ломбардия, Дакар, Прага, Милано, Брюксел, Ванкувър, Корча, Елбасан, Ватикана, Торонто, Истанбул, Анкара, Берлин, Копенхаген.;
- Общо **7 изложби** от проекта „Пътуващи експозиции“ са предоставени в България по линия на културни инициативи и събития, реализирани в градовете Исперих, Шумен, Русе, Плиска, Созопол, София и Пловдив;

- Една **нова фототипна изложба** - „България от птичи поглед“ е добавена към колекцията на ДКИ „Пътуващи експозиции“;
- Дигитални копия на изложбите от проекта „Пътуващи експозиции“ бяха изпратени и представени във Вашингтон, Ню Йорк, Будапеща, Бразилия, Загреб, Тунис, Дубай.

Към отчета е приложен Доклад за управление на мобилните изложби на ДКИ за 2022 г. (Приложение 1)

ФИЛМОВИТЕ ПРЕЗЕНТАЦИИ са другата важна линия на съвместната работа на ДКИ с дипломатическите представителства. Чрез тази програма българските мисии в чужбина се позиционират като реални и активни участници в процеса на промоция на българската култура като част от европейската. ДКИ се стреми да поддържа партньорство с Национален филмов център, български продуцентски компании, които осигуряват заглавия за презентациите.

През 2022 г. ДКИ разшири контактите си в кино средите (режисьори, продуцентски, разпространителски фирми) и добави нови заглавия, които успешно бяха представяни в инициативи на българските ЗП. Със съдействието на ДКИ български кино продукции участваха във формата **Европейски филмови фестивали**, организирани от Делегациите на ЕС, във филмови панорами в **Месеца на Франкофонията**, във филмови фестивали, организирани от Асоциацията на европейските културни институти **EUNIC**. През октомври 2022 в Тунис по инициатива на посолството и в партньорство с ДКИ бяха организирани първите **Дни на българското кино**. В проекта бяха включени 6 продукции – 3 игрални и 3 документални филма, със субтитри на френски език.

Важно е да се отбележи, че след спирането на средства по МП на КС на ЕС посолствата са силно ограничени във възможностите си да планират филмови проекти от собствените си бюджети, от което систематично нараства финансовият ангажимент на ДКИ за покриване на разходи от различно естество.

- През годината със съдействието на ДКИ в отделни инициативи на **17 различни ЗП** са представени **15 съвременни български филмови** продукции. Финансирани са изработване на субтитри, осигуряване на авторски права за прожекции.
- **Трето издание на филмовия фестивал „БГ екран онлайн“**

Основен акцент през годината в програмата на ДКИ по линия на представянето на българското филмово изкуство е реализирането на филмовия фестивал „БГ екран онлайн“. В рамките на 3 седмици от 28 ноември до 18 декември общо 20 филма със свободен достъп в целия свят:

- ✓ **8 пълнометражни филма, 8 документални, 4 късометражни**
- ✓ Уникален брой посетители на страницата на фестивала - **9 511 човека**.
- ✓ Общ брой влизания на страницата на фестивала **32 249 пъти**.
- ✓ Най-голям зрителски интерес се отчита от България, следвана от САЩ, Германия и Канада, а основната аудитория е между 35 и 44 години.
- ✓ 14 заглавия са част от каталога на платформата Gledam.bg.
- ✓ 6 заглавия бяха договорени за участие и включени в проекта от страна на ДКИ, като продукциите са документални и акцентираха върху важни исторически теми и годишнини – 300 години от рождението на Паисий Хилендарски, 140 години от рождението на Владимир Димитров – Майстора и др.

- ✓ Проектът е достигнал до **47 различни държави** (10 държави повече от изданието през 2021 г.)

Медийни партньори във филмовия проект са: БТА, БНР и сайта за култура vpreki.com. Виртуален домакин на фестивала през 2022 г. беше отново платформата за българско кино Gledam.bg. Проектът се оформя като устойчив и много успешен, насочен е както към сънародниците ни зад граница, така и към чуждестранна публика (филмите са със субтитри на английски език, като някои имат субтитри на френски, испански и др. езици) и се осъществи с подкрепата и активното партньорство на българските дипломатически и консулски представителства по цял свят.

При съвместната работа на ДКИ с мисиите е оказано съдействие и в различни **други направления**. За представяне на българското културно наследство и традиции се поддържа добро партньорство с Национален археологически институт с музей към БАН (НАИМ) и Национален етнографски музей – БАН. Техни дигитални видео презентации, представящи българска история, култура, фолклор и традиции, бяха включени в онлайн инициативи на ЗП – в **Пекин** и **Сеул**. За инициатива на **ДП-Брюксел** (изложба „ЩРАЙХ“ на българския скулптор Тодор Тодоров) са изработени с финансиране и координация от ДКИ субтитри към документален филм, съпътстващ събитието. Със съдействие от НМА „Проф. Панчо Владигеров“ бяха предоставени оркестрови материали на композитора Пенчо Владигеров за участие на посолството в Честване на Деня на Европа в **Улан Батор**. Дигитални видео-презентационни материали са предоставени на **ДП-Баку** за участие във фестивала FantazEU.

В сферата българска литература и книгоиздаване ДКИ е оказало координационно съдействие на **ДП-Мексико** за българско участие в Панаира на книгата в Панама. Също така ДКИ съдейства на **ДП-Пекин** при инициативата и за българско участие в „Европейско-китайски международен литературен фестивал“ 2022. След силно конкурентен подбор препоръчаният от ДКИ български писател Владимир Полеганов беше успешно избран за участие в 7-мото издание на фестивала, което се отчита като високо признание. Със съдействие на ДКИ и **ДП Брюксел** България участва в артистичния проект "Родна земя", открит на 1 септември в рамките на Нощта на културата в Еш-сюр-Алзет, една от трите европейски столици на културата през 2022 г. **ДП-Сеул** представи инсталацията „Българските букви“ (буквите-пейки) в координация с ДКИ и Фондация „Прочети София“.

Отбелязване на важни дати

Наблюдава се естествената тенденция мисиите да се нуждаят все повече от презентационни материали и изложби в дигитален формат. Затова и по случай националните празници до всички посолства са подготвяни и изпращани дигитални презентационни материали, с които мисиите да обезпечат отбелязването на важните дати.

- **3 март** - По повод националния празник 3 март ДКИ организира и предостави видео проект от авторски музикални произведения от репертоара на НФА „Филип Кутев“, като част от партньорското взаимодействие между двете институции за нуждите на дипломатическите представителства и за техните кампании за отбелязване на празника. Видеоето е гледано над 775 пъти и споделяно активно в социалните мрежи и медии, както и е промотирано на видеоканала на БТА;
- **9 май** - По повод отбелязването на 9 май – Ден на Европа, Държавният културен институт със съдействието на Българското национално радио представиха специален музикален поздрав с оригинално изпълнение на Детския радиохор към БНР – „Ода на радостта“. Гледаемостта на поздрава достигна до над 1600 пъти.
- **24 май** – Със съдействието на Държавния културен институт рамките на културни проекти в чужбина от редица български дипломатически представителства представи документалния филм „Пътят на светлината“ и към него са изработени субтитри на 5 чужди езика;

- **6 септември** - По повод официалния празник Ден на съединението на България, Държавният културен институт към министъра на външните работи и Българското национално радио отправят виртуален поздрав към всички българи и приятели на България по света със специално изпълнение от Оркестъра за народна музика на БНР, достигнал гледаемост над 800 пъти;
- **22 септември** - Държавният културен институт към министъра на външните работи и Българското национално радио отправиха виртуален поздрав към всички българи и приятели на България по света с видео от богатия репертоар на БНР, като част от партньорското взаимодействие между двете институции, сключено през 2022 г.
- **1 ноември - Деня на народните будители** по инициатива на ДКИ бе подготвено специално видео музикално поздравление от Държавния културен институт към министъра на външните работи и Българското национално радио, като наши партньори и отправено до ДП. Българска телеграфна агенция специално популяризираха виртуалния продукт като наши партньори.
- По повод **коледните и новогодишни празници** Държавният културен институт към министъра на външните работи и Българското национално радио отправиха виртуален музикален поздрав към всички българи и приятели на България по света.

При текущото съгласуване на годишните отчети на ЗП е видно, че материалите, които ДКИ подготвяше по конкретните поводи са ползвани активно от дипломатическите и консулските ни мисии за техните празнични програми и в популяризирането им в социалните медии, отчитаме много добро покритие и дълготраен устойчив ефект.

Партньорство на ДКИ с български и чуждестранни организации

През 2022 за втора поредна година беше обявена награда за дебютен документален български филм в областта на изкуството от името на ДКИ в рамките на филмовия фестивал „**Мастер оф арт**“. В седмото издание на международния фестивал награда за най-добър български документален филм за изкуство, определен от международно жури, беше връчена за филма „Воев“ (2022 г., реж. Биляна Кирилова)

Балканският документален център е дългогодишен партньор на ДКИ. През 2022 г. БДЦ отново бе подкрепен в програмата за млади кинодокументалисти "Открития", която за първи път се проведе в София в рамките на филмовия фестивал **София ДокуМентал**, посветен на документалното кино (19 - 28 септември). В рамките на проекта „Открития“ (Discoveries) се връчва награда от името на министъра на външните работи. ДКИ беше също и партньор във фестивала София ДокуМентал, като един от тематичните фокуси на фестивалната програма през 2022 г. беше филмова прожекция и дискусия, посветени на темата за Холокоста и представянето му в документалното кино чрез архивни материали.

През ноември 2022 г. ДКИ подписа едногодишен договор с Балканския документален център. С договора ДКИ получи права за некомерсиален показ на 8 филмови продукции – 1 игрален и 7 документални филма, които да бъдат предоставяни при инициативи на българските задгранични представителства за представяне на съвременна българска кинематография в чужбина.

През 2022 година ДКИ сключи едно **ново споразумение за партньорство** – с БНР.

ДКИ беше партньор на състоялия се в София „**Азиатски фестивал 2022**“ - с подкрепата на Министерството на културата и Министерството на туризма, Столична община, със специалната подкрепа на вицепрезидента на Република България Илиана Йотова.

Партньорства с чуждестранни посолства в България, с които са реализирани инициативи през 2022: Посолство на Кралство Испания в София, Посолство на Швейцария, Посолство на РС Македония, Посолството на Р Турция, Посолство на Р Косово, Посолство на Р Албания, Посолство на Кралство Нидерландия, Посолство на Словения, Посолство на Р Казахстан, Посолство на Р Азербайджан, Посолство на Алжирската демократична и народна република.

Партньорства с местни организации: Фондация „Елена и Иван Дуйчеви“, Център за Славяно-византийски проучвания "Проф. Иван Дуйчев", Национален дарителски фонд „13 века България“, Графична база Самоков, Фондация ДОМА АРТ, Регионален център за съвременни изкуства „Топлоцентрала“, галерия „Доза“, Кирило-методиевският научен център към БАН, Издателство „Стефан Добрев“, Фондация „Малък Зограф“, Институт по балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“ - БАН, УНИБИТ, Музей за туризъм, Българска асоциация на журналисти и писатели с интерес към туризма, издателство „Книгомания“, Международно триенале на сценичния плакат-София, „ФотоФабрика“, СУ „Св. Климент Охридски“, Държавна Агенция „Архиви“.

Партньорства с чуждестранни организации: Художествено ателие "Св. Кирил и Методий" - "Малък Битолски Монмартър" – гр. Битоля, РС Македония, Културна асоциация „DOBREDOJDE“ (Macedonia Welcome Centre), Музей на литературата и театралното изкуство в Сараево, Национална художествена галерия на РСМ в Скопие, Художествена галерия „Миодраг Дадо Джурич“ към Национален музей в гр. Цетине, Черна гора, Културно-информационен център на Р Северна Македония в София, Чешки център в София, Унгарски културен институт в София.

Партньорство/членство на ДКИ с международни организации

АСОЦИАЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ НАЦИОНАЛНИ КУЛТУРНИ ИНСТИТУТИ (EUNIC)

Членството на ДКИ в EUNIC е много важна стъпка за позиционирането на института в международен контекст, то разширява възможностите за по-добрата координация на участието на българските дипломатически и консулски мисии в общите проекти с партньори от Европейския съюз и от трети страни. Това означава и увеличени възможности за включването на българския културен сектор в международния културен обмен и популяризирането на български културни продукти.

През 2022 г. ДКИ е изпратил общо **4 мандатни писма** за присъединяване към местни клъстери на EUNIC за активиране на участието им - **ДП-Тирана, ДП-Бразилия, ДП-Хавана и ДП -Токио.**

- На 24 февруари 2022 Държавният културен институт към Министъра на външните работи проведе онлайн среща "**Културно сътрудничество, EUNIC и програмите на задграничните мисии**", на която бяха обсъдени възможностите за активизиране на участието на българските дипломатически представителства в проектите на Асоциацията;
- ДКИ постоянно съдейства и консултира за реализиране на инициативи на български посолства, членуващи в местните клъстери на EUNIC, при реализирането на конкретни проекти на мрежата:
 - За първия проект на клъстера на EUNIC в Пакистан, в който **ДП-Исламабад** е пълноправен член, бяха осигурени кандидатури и беше селектиран български

представител – участник джаз музикант, който взе участие в международното издание на фестивала “Heritage Live – Music of Pakistan”;

- ДКИ съдейства за участието на **ДП-Мадрид, ДП-Сеул и ДП-Букурещ** във филмови фестивали, организирани от Асоциацията, като осигури правата за четири български филмови продукции;

- ДКИ съдейства координационно на **ДП-Абуджа** при осъществяването на годишния проект на клъстера на EUNIC в Нигерия, по който Националният природонаучен музей на България е партньор с Музея за естествена история „А. Г. Левентис” към Университета в гр. Иле-Ифе.

- На **ДП-Дъблин** бе предоставена фототипната изложба “Български паметници под закрилата на ЮНЕСКО” за участие в EUNIC European Culture Trail for Culture Night 2022.

През годината служителите в ДКИ, ангажирани с темата и focal points към EUNIC, взеха участие в двете годишни Общи събрания, като първото от тях се проведе в Мюнхен в периода 23-24 юни, а второто в Брюксел в периода 06-10 декември.

Клъстер на EUNIC в София

През септември ДКИ взе активно участие в подготовката и реализацията на **„Европейски дни на наследството – София 2022“** и **„Европейски ден на езиците“**, които се организират съответно от Френския институт в България в партньорство с Министерство на културата и Столична община, и Представителството на Европейската Комисия в София и клъстера на EUNIC в София.

През ноември и декември ДКИ за втора поредна година беше партньор на проекта **„Поезия в метрото“**, инициран от Полския институт в София и „Литературен вестник“ с участие на членовете на EUNIC Cluster Bulgaria.

Участието на експерти в срещите на клъстера на EUNIC в София – 24 февруари, 28 април, 29 юни и в онлайн формат на 31 август е доказателство за работата на мрежата.

Към отчета е приложен Доклад за проведените две годишни срещи на EUNIC Global (Приложение 2)

ГЛОБАЛНАТА МРЕЖА ЗА ПУБЛИЧНА ДИПЛОМАЦИЯ (GPDNet)

ДКИ поддържаше постоянна комуникация относно специално реализирани видео обръщания от организациите членки по повод реализираното Световното първенство по футбол в Доха, в контекста и на връзката култура/спорт като инструменти на публичната дипломатия и възможности за сближаване и опознаване между народите. Обсъдени бяха предложения за участието на екип от ДКИ в редовната 8-ма асамблея през 2023 година, на която ще се обсъждат конкретни проекти и партньорства, както и прием на нови организации.

Директорът на ДКИ участва в онлайн семинар на Глобалната мрежа по публична дипломатия, Доха, Катар (GPDNet). Обсъдени бяха теми, свързани с работата и органите на управление на организацията, както и определянето за привличане на нови членове.

ФОНДАЦИЯ АЗИЯ-ЕВРОПА – АСЕФ

ДКИ продължава координирано с ресорните дирекции в МВНР да взаимодейства с АСЕФ. Експерти от Института участваха в срещите в онлайн формат и се проведоха дискусиите по актуалните за Фондацията теми.

Съвместни проекти с дирекциите на МВНР

75-годишнина от основаването на ЮНЕСКО и 65-годишнина от присъединяването на България към организацията и „30 години – България член на Франкофонията“

Във връзка с отбелязването на инициативите „75 - годишнина от основаването на ЮНЕСКО и 65 години от присъединяването на България към ЮНЕСКО “ и „30 години – България член на Франкофонията“, съвместно с дирекция „Права на човека“, ДКИ продължава да участва с дейности и съдействие в изготвянето на програмата за отбелязване на годишнини.

Екип от ДКИ, съвместно с дирекция „Права на човека“ изготвиха специална фототипна изложба на английски, френски, немски и български език „Българските паметници под закрилата на ЮНЕСКО“ и бе представена до сега в Париж, Берлин, Докор, Тунис, Котор и Подгорица - Черна гора, Пловдив, София, Казанлък. Копия се подготвиха и на хърватски език за ДП – Загреб и бяха изпратени за целите на програмата на мисията. Немското копие на изложбата е за програмата на ДП-Берлин и БКИ и активно участва в публични събития, в това число и по време на посещението на президента Румен Радев в Берлин.

Съвместно с националния кореспондент на Международната организация по франкофония по повод отбелязването на 30 години от присъединяването на България към Международната организация на Франкофонията (МОФ), в партньорство с Френския институт в София и Международното триенале на сценичния плакат-София, ДКИ реализира виртуална изложба, посветена на 400 години от рождението на великия драматург Молиер. На покъсен етап ДКИ бе партньор и на фототипна постерна изложба на същата тема, представена в СУ и в рамките на Франкофонския фестивал „Солей“ в Созопол.

Съвместно с Дирекция „Държавен протокол“ се реализира гостуването на международна изложба на наградени рисунки от Осмия световен конкурс за детска рисунка 2021 г. на тема „Зелена планета“, в партньорство с Фондация „Малък Зограф“.

Ангажименти на страната в опазване на еврейското наследство и паметта за Холокоста

Проект „Стратегическо сътрудничество между България и Норвегия в подкрепа на международните ангажименти на България за борба с антисемитизма и опазването на еврейското наследство“

Държавният културен институт участва в проекта като партньор и е ангажиран с поредица от дейности, насочени към повишаване на познанието за еврейското културно наследство в България и създаване на пакет от материали, които интерпретират тази тема и добавят посланието за важността да се противодейства на проявите на антисемитизъм и ксенофобия, речта на омразата.

Изследвания и подбор на материали, които са посветени на еврейското наследство.

Изследванията са реализирани от експерти от академичния сектор и НПО, организации на еврейската общност. Подготвената документация и материали се ползват в другите модули на планираните дейности. Професор Даниел Вачков – директор на Института за исторически изследвания към БАН, е подготвил изследване за „Българския коридор“ през

1930-те и 1940-те години и действията на българските институции за осигуряване на спасителна емиграция към Палестина. Доцент д-р Албена Танева, преподавател по публични политики в СУ, член на Българската делегация в Международния алианс за възпоменание на Холокоста подготви модел за начините на преподаване на паметта за Холокоста и проект за образователни модули – горен образователен курс и академични специалности. Иванка Гезенко – експерт от Държавна агенция „Архиви“, член на Българската делегация в МАВХ - проучване на архивни материали, което е оформено като своеобразен пътеводител през „еврейската махала“ на София, в който през историята на сградите и съдбата на собствениците им се проследява историята на еврейската общност в България от древността до ХХ век. Доц. д-р Тодор Чобанов – тема на изследването е модел на обучителни програми, организиране на събития, свързани с историята на еврейската общност (посещения на забележителности, подбор на литература по темата).

Креативно съдържание и инициативи

Подготвя се музейна изложба, която е планирана в програмата на Регионалния исторически музей – София през март 2023. Експертен екип работи за създаване на експозиция, фокусирана върху историята на съжителството между общностите. Направено е проучване на архиви и музейни фондове - институциите на паметта - за живота и съдбата на еврейската общност. Изложбата е планирана да се открие през март 2023 г., а пътуващи варианти ще бъдат предоставени на музеи в страната, като в дизайна ще бъде осигурена модулна възможност да се „локализира съдържание“ (артефакти и допълнително съдържание) според историята на съответния град/регион. Ангажирани са екип от Държавна агенция „Архиви“, готовност за участие с експонати заявиха 11 музеи от страната, Министерството на културата оказва съдействие. За дизайна на музейната изложба работи екип от преподаватели от Националната художествена академия.

Създаване на творчески продукти – мултимедия и анимация, мобилни приложения съвместно с автори и творчески екипи.

Материалите ще се използват в различни презентации и събития, за да добавят устойчивост на реализацията на целия проект. В процес на подготовка са мултимедийни продукти за музейната експозиция. С професор Даниел Вачков – на базата на подготвения материал се организират творчески срещи за запознаване с историята на спасителните маршрути през България, за геополитическите сблъсъци от средата на ХХ век и съдбата на еврейската общност. Тези срещи ще станат основа за задание за конкурс за постерна експозиция, която да съчетава документалните свидетелства с креативен дизайн.

Организиране на специални секции и дискуссионни панели в културни форуми (фестивални събития, резидентни програми и др.)

Целта е да бъде въввлечена широка аудитория към темата за наследството на Холокоста и различни аспекти на еврейското наследство и значението им за демократичния процес в българското общество. През годината бяха реализирани три такива форума.

Творческа работилница на артиста от Израел Даниел Чечик и изложба му „Тъмни води“ се проведе през април 2022 г., организирана от „Фотофабрика“. Проявите предизвикаха медиен интерес. Фотоизложбата „Тъмни води“ е създадена с подкрепата на Международния червен кръст и е творческа реакция на драматичната история на миграционните потоци през Средиземно море и по своеобразен начин кореспондира с темата на проекта. Изложбата е на разположение на проекта за представяне в други дестинации и се планира да съпътства организирани дебати с млада аудитория.

В програмата на международния фестивал за документално кино SofiaDocumental през септември 2022 г. беше организирана конференция за представянето на драматичните събития от Холокоста в документалното кино. Панел от международни експерти от САЩ, Хърватска и България дискутира пред международна аудитория от участници във фестивала темата за боравенето с архивния материал в документалното кино. Като

встъпление към дискусиата беше представен нашумелият филм „Безкрайните три минути“, посветен на съдбата на еврейска общност в малък полски град в навечерието на погромите и Холокоста. Конференцията се организира съвместно с Чешкия културен център и фондация „Конрад Аденауер“.

В програмата на кино-литературния фестивал Синелибри 2022 г. (октомври 2022 г.) беше включен отделен панел от 4 филма, посветени на темата за Холокоста, осъществиха се дискуссионни срещи, както и специална конференция на тема „Психоанализа и кино“

Обучителен модул на млади „Посланици на инициативата“

През ноември 2022 се проведе първият семинар от програмата, който даде възможност на участниците да дискутират с експерти от областта на медиите, академичното образование – история, философия на спорта, опазването на културното наследство, представители на дипломатическата служба, неправителствени организации. Планирано е те да бъдат въввлечени и в програма, която продължава дейностите по проекта с участие в дискуссионни групи с млада аудитория.

Участниците са номинирани по покана от страна на ДКИ към партньорски организации – БТА и БНР, ОЕБ „Шалом“, Софийски университет, Асоциация на учителите по история, Център за израелско – българско сътрудничество „Алеф“, МВНР и Дипломатическия институт, експерти от Държавния културен институт

В комуникационния план на ДКИ по проекта са реализирани и онлайн-филмови панорами по повод 27 януари – Международния ден за възпоменание на жертвите на Холокоста и 10 март, обявен от Министерски съвет за Ден на Холокоста и на пострадалите от престъпления срещу човечеството. Представени са 4 документални филма от български автори, които бяха посрещнати със значителен интерес от публиката по света.

Онлайн инициативи през 2022

През 2022 г. ДКИ продължи да активира добрите дигитални практики и онлайн инициативи, нови онлайн рубрики, започнати поради Ковид пандемията през 2020 г., като активно се използват канали като Facebook, YouTube и двуезичния сайт на ДКИ.

През 2022 г. на сайта на ДКИ бяха публикувани 148 новини (на български и английски език), на YouTube канала бяха публикувани 12 видеа. На Фейсбук страницата на ДКИ бяха публикувани общо 411 публикации, които са достигнали до 60 541 потребители. Последователите на страницата са се увеличили с 446. През месец април бе активирана опцията за споделяне на истории, достигнали до по-широка публика.

Споразумението за партньорство с БТА допринесе за увеличаване на видимостта на дейността на Института - на сайта на БТА са споделяни регулярно новини за Института. Десетки статии са публикувани и в онлайн портала за изкуство и култура „Въпреки“.

През месец юни беше създаден профил на института в Twitter, където бяха публикувани изцяло на английски език 36 публикации.

Онлайн инициатива „Да надникнем в мисиите“

Започната в началото на 2020 г. онлайн инициатива „Да надникнем в мисиите“, която цели да представи пред широката публика основни архитектурни забележителности и художествени произведения в посолствата ни - част от Художествения фонд на МВНР, продължи активно и през 2022 година. В нея бяха представени подробно и с богат илюстративен материал **12 дипломатически представителства**: Кайро, Копенхаген, Хелзинки, Стокхолм, Тел Авив, Пекин, Абуджа, Исламабад, Техеран, Любляна, Отава и Тунис.

Художествен фонд

Художественият фонд към МВНР е важен инструмент на културната ни дипломация и инициативите, които реализира ДКИ в тази насока насърчават неговото популяризиране, както и съхранение, подобряване и обогатяване с нови произведения.

Екипът в ДКИ изготвя ежегоден План за работа по ХФ, който подобри работата по отделни казуси, инвентаризация и паспортизация.

В отчетения период са направени посещения с цел експертен преглед на произведенията и документацията в задграничното представителство на РБ в Сараево. Извършена е годишна инвентаризация на активите от Художествения фонд на МВНР в София. От мисиите бяха върнати общо 20 бр. произведения от ХФ: Бейрут – 5 бр., Кайро - 6 бр., Ню Йорк - 4 бр. Общо - 5 бр. картини са върнати с приемно предавателен протокол на Националната Художествена Галерия, което е важна стъпка в междуинституционалната координация. По покана на Държавния културен институт към министъра на външните работи в официалните пространства на Министерството на външните работи гостува отбрана колекция от Художествената галерия в Казанлък по партньорски договор. Бяха изцяло обновени картините на Черен мрамор.

През 2022 г. в задграничните мисии на Р България са предоставени общо 37 бр. произведения от ХФ:

- Битоля 24 бр.;
- Милано 1 бр.;
- Ереван 6 бр.;
- Кайро 6 бр.

От началото на 2022 година, след представянето на авторски изложби на ДКИ са дарени общо 6 броя художествени произведения. През 2022 година 6 произведения са професионално реставрирани с изготвени паспорти и описание, 41 броя живописни произведения са рамкирани. Извършена е преоценка от сертифициран оценител на общо 53 броя картини от ХФ на МВНР, за да бъдат надлежно интегрирани произведенията в оборот.

Художественият фонд бе обновен и обогатен и с общо 17 новооткупени произведения, след предварителен подбор от комисия.

Към отчета е приложен Доклад за управление на художествения фонд за 2022 г. (Приложение 3)

Публични събития и изложби в галерия „Мисията“ и в пространствата на ЦУ на МВНР

По покана на Държавния културен институт към министъра на външните работи в официалните пространства на Министерството на външните работи гостува отбрана колекция от Художествената галерия в Казанлък по партньорски договор. Бяха изцяло обновени картините на представителното фоайе „Черен мрамор“ в сградата на ЦУ на МВНР.

Галерията „Мисията“ като важен и устойчив инструмент за установяване на партньорство с чужди и български културни организации продължи да е важен инструмент за културната дипломация.

През 2022 година ДКИ представи общо **12 изложби** в пространството на галерия „Мисията“;

5 гостуващи изложби бяха показани в сградата на МВНР.

Изложби на ДКИ

ДКИ организира **12 собствени изложби** и **7 събития** през изминалата година, чието представяне беше реализирано в пространството на галерия „Мисията“ и в партньорски организации.

В експозиционните пространства на МВНР бяха организирани **7 изложби**.

Изложбата **„Дипломация и изкуство II“** на картини от Художествения Фонд на МВНР беше успешно представена в 3 балкански държави. Фокусът през годината беше програмата „Балкански диалози“, създаваща възможности за сътрудничество в сферата на културната дипломация между страните от Балканите, в рамките на която се осъществиха 9 събития.

Гостуващи изложби – инструменти на културната дипломация

През 2022 година в представителните пространства на МВНР и в галерия „Мисията“ бяха експонирани няколко гостуващи изложби. Експозициите отбелязаха годишнини и разшириха партньорствата на ДКИ с дипломатически представителства у нас, местни академични или образователни институции:

В началото на годината в галерия „Мисията“ беше представена живописна изложба „Сто години българска живопис“ по повод 35 години от създаването на наши традиционни партньори от Център „Дуйчев“ към СУ.

По повод 75-годишнината на UNESCO и 65-та годишнина от присъединяването на България към ЮНЕСКО в галерия „Мисията“ бе представена графична изложба „Визия за дипломация“, с автор Ерина Боянова;

През месец септември ДКИ в партньорство с Регионален исторически музей Русе се представи изложба „Ивановските скални манастири“- включен обект в списъка на ЮНЕСКО;

През месец октомври по линия на партньорски проект на ДКИ с графична база Самоков бе представена изложба „Щампарското дело в Самоков – традиция и съвременност.“

Гостуващи изложби от програмата „Балкански диалози“:

- ✓ Живописна изложба „Земни сили“ на Нина Русева;
- ✓ Изложба на Иво Хаджимишев – „Балканско наследство“;
- ✓ Изложба "Споделеното изкуство на Балканите – традиции и съвременност" - творби от IV Международен младежки арт фестивал „Река на толерантността“ (под патронажа на ЮНЕСКО) в партньорство с Национален дарителски фонд „13 века България“;
- ✓ Изложба „От деца към деца по целия свят“ - по повод Деня на детето и в партньорство с Генералното консулство на Република България в Битоля, Българския културно-информационен център в Скопие и художествено ателие "Св. Кирил и Методий" - "Малък Битолски Монмартър" – гр. Битоля, РС Македония; Програма „Балкански диалози“;
- ✓ Сборна изложба „Културна дипломация – Балкански диалог“ в партньорство с Културна асоциация „DOBREDOJDE“ (Macedonia Welcome Centre), Културна асоциация ИКОН, Българския културно-информационен център в Скопие и Културно-информационния център на Република Северна Македония в София;

- ✓ Българо-турска изложба „Близост“ на Иван Милушев и Яшарали Тахир, в партньорство с Посолството на Турция в България;
- ✓ „Клубно настояване: афтър-парти“, изложба на косовски артисти в партньорство с Фондация ДОМА АРТ, Регионален център за съвременни изкуства „Топлоцентрала“, галерия „Доза“ и посолството на Република Косово в България.

Честване на годишнини от дипломатически отношения:

- ✓ Българо-словенска изложба „Мостове“ по повод 30-годишнината от установяването на дипломатическите отношения между Република България и Република Словения в партньорство с Посолството на Словения в България;
- ✓ Изложба „Азербайджан-България: 30 години дипломатически отношения“;
- ✓ Изложба на Р Казахстан в МВнР, съвместен проект с ДИ по повод отбелязването на 30 години от установяването на дипломатическите отношения;
- ✓ Изложба в градинката „Кристал“ по повод отбелязването на 100-годишнината от установяването на дипломатическите отношения между Република България и Република Естония - „Изглед - 100 години градска фотография в Естония“. Инициатива на Посолството на Естония в Букурещ (представителство за България) с любезното съдействие на ДКИ.
- ✓ Изложба по повод 60-та годишнина от установяване на дипломатически отношения между Република България и Алжирската демократична и народна република Събитието откри министър Н. Милков.

Гостуващи изложби - в партньорство с чуждестранните дипломатически мисии в София:

- ✓ Българо-швейцарска изложба „Видимо & Невидимо“ на Миглена Савова Оклер и Аник Беркла - Женева, Швейцария в партньорство с Посолството на Швейцария в България;
- ✓ Мултимедийна изложба „Най-дългото пътуване“ в партньорство с Посолството на Кралство Испания в София;
- ✓ Изложба „Образът на Дон Кихот през вековете. Издания от фонда на Националната библиотека“, в партньорство с посолството на Кралство Испания в България.
- ✓ Нидерландски художници в колекцията „Хербариум“, куратор Ирина Баткова, в партньорство с Посолството на Кралство Нидерландия в България.

По време на **Европейските дни на наследството** на 17 септември Скулптурният парк на Министерството на външните работи и галерия „Мисията“ отвори отново врати за посетители. По повод инициативата **Европейският ден на езиците** Държавният културен институт покани свои партньори: Центърът за езиково обучение към СУ „Св. Климент Охридски“, Институтът за български език към БАН и Националната научна програма „Културно-историческо наследство, национална памет и обществено развитие“ към СУ „Св. Климент Охридски“, които да се включат в изнесените на открито отворени информационни шатри на площад „Славейков“ в София.

Участия на директора в срещи и публични събития

През 2022 г. директорът на ДКИ проведе над 50 работни срещи по различни актуални теми и бъдещи проекти, участва в редица културни мероприятия и различни образователни формати, публични лекции.

Сред гостите в Института са основно представители на дипломатическия корпус в България – посланици, съветници по културните въпроси и др.

Работни срещи са проведени и с редица представители на културния сектор в български и международен план – с директорите на културните институти на Чешка Република, Унгария, Френския институт, представители на чуждите културни институти в София, с министър на културата младежта и спорта на Косово, директор на Националния музей в гр. Цетине в Черна Гора, зам.-министър на външните работи на Р С Македония, директор на Националната галерия в Скопие, председател на германско българското дружество в Мюнхен, програмен мениджър на Лайпцигския панаир на книгата, български и чуждестранни галерии; както и с институционални партньори от Международно триенале на сценичния плакат-София, Министерство на културата, Столична община, Центъра за нематериално културно наследство ЮНЕСКО, Държавна агенция „Архиви“, РИМ – Русе, Художествена галерия - Казанлък, ДАБЧ, БТА и много други.

Работни посещения в чужбина

Акцент в програмата на директора са осъществените работни посещения в Скопие, Цетине, Сараево, Прага, Будапеща, Венеция, Тунис, Сенегал.

- През месец февруари директорът на ДКИ взе участие в делегацията за посещението в РС Македония, водена от министър Генчовска по повод отбелязването на 150-ата годишнина от рождението на Гоце Делчев и откри официално изложбата „Чудотворни икони и свети мощи на Балканите“ в БКИЦ – Скопие;
- На 7 април 2022 г. директорът на ДКИ откри в Художествената галерия „Миодраг Дадо Джурич“, която е едно от пространствата за изкуство и култура към Националния музей в старата столица на Черна гора – гр. Цетине, представителната изложба от 22 живописни творби от Художествения фонд на МВнР "Дипломация и изкуство II".
- На 24 май в аулата на университета Ка Фоскари във Венеция директорът на ДКИ взе участие в конференция на тема “България за променящото се бъдеще на Европа”, организирана от университета Ка Фоскари, европейската комисия във Венеция, Съвета на Европа и др.;
- На 19 юли, по повод Деня на българската дипломатическа служба, в Музея на литературата и театралното изкуство - Сараево директорът на ДКИ откри изложбата „Дипломация и изкуство II“;
- на 26 октомври изложбата „Дипломация и изкуство II“ бе открита от директора на ДКИ в Националната галерия на Република Северна Македония в Скопие. Партньори по реализацията на проекта са Българският културно-информационен център в Скопие и БТА;
- На 21 октомври директорът на Държавния културен институт и посланик Веселин Дянков откри с директора на Тунизийския киноцентър Халед Азек Дните на българското кино в Двореца на културата в Тунис. В рамките на кинофестивала бе представена и най-новата пътуваща фотоизложба от колекцията на ДКИ „България от птичи поглед“.
- На 8 декември в представителната зала на Университетската библиотека на един от най-големите и престижни университети в Африка – „Шейх Анта Диоп“ (UCAD) директорът на ДКИ взе участие в провеждането на първите Дни на българската култура – Дакар, столицата на Сенегал и специално за събитието откри фототипна изложба на ДКИ „БЪЛГАРСКИТЕ ПАМЕТНИЦИ ПОД ЗАКРИЛА НА ЮНЕСКО“.

Събитието е с участието на Университета домакин, Факултета по класически и нови филологии към СУ „Свети Климент Охридски“ и Държавния културен институт;

Срещите с представители на Българските културни институти в чужбина както и с представители от творческия и културен сектор в чужбина очертават съвместни бъдещи инициативи.

Директорът на ДКИ се включва традиционно в обучителни програми, организирани от Дипломатическия институт, виртуални конференции под патронажа на ЮНЕСКО, организирани от НДФ „13 века България“, в регионалното издание на „Училището за политика“, по програма Еразъм и др..

Управление на информационни, човешки и финансови ресурси

Информационни ресурси

Държавния културен институт поддържа самостоятелна деловодна система „Eventis“ с база данни и участва в системата на електронния документооборот на МВнР като външен адресат. Поддържа се софтуер за счетоводна отчетност „Work Flow“ и администриране на персонала и заплати софтуер „HRM“. ДКИ има сключен договор с „Информационно обслужване“ за поддръжка на компютърните системи.

Човешки ресурси

По дейност „Човешки ресурси“ системно се извършва документалната дейност по организацията и управлението в т.ч.: заповеди за възникване и прекратяване на трудови и служебни правоотношения; договори по ЗЗД с физически лица; заповеди за краткосрочни командировки в страната и чужбина; служебни бележки по ЗДДФЛ; удостоверения за трудов стаж; регистър трудови и служебни книжки; лични досиета. Ежемесечно се осъществява присъщата и задължителна кореспонденция с външните потребители на информация – НАП, НОИ, НСИ и др.

След проведена процедура и успешно спечелен конкурс в ДКИ на длъжност главен експерт беше назначен служител в отдел „Културна политика“ с възложени функции на финансов контролор и в помощ на главния счетоводител при изпълнение на функциите му.

В отчетения период служители на ДКИ взеха участие в обучителни курсове по „Публична дипломация“ и „Икономическа дипломация“ на Дипломатическия институт към министъра на външните работи.

Служители взеха участие и завършиха успешно и в обучителни курсове към ИПА по „Въведение в държавната служба“, „Вътрешен контрол“, „организиране на видеоконференции и уебинари“ и „Принципи на кръговата икономика“.

През 2022г. трима служители са преминали/са посещавали чуждоезикови курсове, организирани от Дипломатическия институт към министъра на външните работи.

Един служител завърши успешно курсове по „Административни нарушения при възлагането на обществени поръчки“ и „COSO 2013- същност и приложение“ към Школата по публични финанси при Министерство на финансите.

В Института са проведени 3 едномесечни стажантски програми. След проведен подбор беше назначен служител по програма „Старт на кариерата“ на длъжност специалист в отдел „Културна политика“.

В Института е проведена едномесечна стажантска програма в партньорство с Факултета за Демокрация и човешки права и в Югоизточна Европа на Университета в Сараево като в рамките на един месец стажант е бил специализант от Испания.

Финансови ресурси

Текущо се извършват процедурите по СФУК преди поемане на задължение и извършване на разход, разпорежданията в СЕБРА за плащания от подведомствен разпоредител на МВнР. Поддържа се счетоводна база данни в отчетни групи „Бюджет“, Проект /ДМП/ и „ Други сметки и дейности“ – Художествен фонд и Скулптурен парк на ДКИ. Периодично се съставят уточнени планове и проекти, отчети и доклади за реализирането на дейностите по програма „Културна дипломация“.

Държавният културен институт към министъра на външните работи в качеството си на второстепенен разпоредител с бюджетни средства работи на база утвърден бюджет на ДКИ за 2022 година. ДКИ прилага утвърдените за МВнР счетоводна политика и сметкоплан. При текущото и периодично счетоводно отчитане на дейността за периода към 31.12.2022 г. и при съставяне на отчета за касово изпълнение са спазвани основните принципи и изисквания на приложимата за публичния сектор счетоводна база.

Разходи за периода по параграфи и подпараграфи възлизат на 437 508 лв. при бюджет 444 231 лева. Отчитаме икономия по параграф „Персонал“ в размер на 6 715 лева.

По параграф 10-00 „Издръжка“, параграф 19-81 „Платени общински данъци и такси“ и параграф 46-00 „Разходи за членски внос в ЮНИК“ отчета е съгласно спуснатия бюджет.

Разходите за придобиване на компютри и хардуер по параграф 52-01 в размер на 7 200 лева по бюджет отчета е 7 197 лева. За придобиване на друго оборудване машини и съоръжения параграф 52-03 в размер на 7 000 лева по бюджет отчета е 6 999 лева. За придобиване на други ДМА параграф 52-19 откупки на произведения за попълване на ХФ на ДКИ при бюджет 35 000 лева, отчета е за 34 996.00 лева. Отчитаме икономия по параграф „Придобиване на ДМА“ в размер на 8,00 лева.

Разходите за външни услуги, както и тези за придобиване на ДМА обезпечават дейности на института свързани с художествения фонд и скулптурния парк за отпечатване на изложби; подновяване на права за некомерсиален показ на филми, откупуване на авторските права, абонаментна поддръжка на наличната техника и софтуерни продукти.

През отчетния период ДКИ стриктно спазва указанията и нормативната база за изразходване на средствата по бюджета, спазвайки поетите ангажименти по договори.